

Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка" включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Наказ Міністерства освіти і науки України від 29.12.2014 № 1528)

Ефективна
ЕКОНОМІКА

Дніпропетровський державний
аграрно-економічний університет

№ 2, 2014 [Назад](#) [Головна](#)

УДК 33:327.7 (477)

Ю. С. Кирилов,
к. е. н., доцент, докторант,
ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»

ЧИ МОЖЛИВЕ ЕКОНОМІЧНЕ ДИВО В УКРАЇНІ?

Y. E. Kyrylov,
cand. of econ. sciences, associate professor, doctoral candidate,
Kherson state agrarian university

WHETHER AN ECONOMIC MIRACLE IS POSSIBLE IN UKRAINE?

У статті на засадах вивчення спеціалізованої літератури та узагальнення практичного досвіду був проведений аналіз розвитку економік провідних країн світу за показником ВВП на душу населення. Розглянуто можливості економічного дива в Україні шляхом запровадження реформ революційного спрямування, зокрема системи 5/10.

In article on the basis of studying of specialized literature and synthesis of practical experience was carried the analysis of development of economy of the leading countries of the world on gross domestic product indicator per capita. Are considered possibilities of an economic miracle in Ukraine by introduction of reforms of the revolutionary direction, in particular system 5/10.

Ключові слова: економіка, модель економічного зростання, економічне диво, ВВП, реформа, податки, корупція, інвестиції, система 5/10.

Keywords: economy, economic growth model, economic miracle, the gross domestic product, reform, taxes, corruption, investment, system 5/10.

«У боротьбі за виживання ми керувалися принципом:
Сінгапур має стати більш організованим,
ефективним, енергійним, ніж інші країни.
Ми повинні були створити для інвесторів
можливості працювати в Сінгапурі
успішно і прибутково».^[*]
Лі Куан Ю,
перший прем'єр-міністр Республіки Сінгапур,
батько "сінгапурського економічного дива"

Постановка проблеми. В Україні, на жаль, немає стабільної верстви політиків, які б спиралися на досить глибокі економічні знання і були здатні не "затикати діри", керуючись політичною доцільністю моменту, а проводити системну політику, зокрема щодо боротьби із сучасною кризою. Немає особливих надій і на нове покоління економістів. Найкращі представники нового покоління економістів, які закінчили ВНЗ, багато знають, володіють мовами і математичними методами аналізу, але не навчені самостійного, нестереотипного мислення, здатного знаходити за зовнішніми формами сутність явищ і теоретично відтворювати реальне життя предмета, що тільки й дає інструментарій для знаходження адекватних відповідей в істотно мінливих умовах [1, с. 6].

Водночас, необхідність в Україні впровадження державної політики, яка б забезпечувала зростання добробуту нації, підвищувала конкурентоспроможність національної економіки в умовах глобалізації, стимулювала створення оптимальних умов для розвитку бізнесу та залучення іноземного капіталу, не викликає сумнівів. Доступ до механізму законодавчого оформлення та реалізації тієї чи іншої моделі розвитку економіки та суспільства в Україні мають саме політики. І тому завданням науковців та експертного товариства є не тільки критичний аналіз існуючих соціально-економічних процесів в країні, а й пошук перспективних шляхів подальшого її функціонування в умовах глобалізації. Парадигма розвитку національної економіки потребує кардинальних змін, які має запропонувати політикам наукове середовище.

Уповільнення економічного зростання, порушення нормального функціонування фінансових і ресурсних ринків, зростаюче безробіття, дестабілізація сектору державних фінансів та накопичення соціальних проблем – усе це свідчить про вичерпаність попередньої моделі соціально-економічного розвитку. Постало питання не просто пошуку окремих рішень чи стимулюючих заходів, спрямованих на локалізацію кризових явищ. Перебіг подій останніх років засвідчив обмеженість і безперспективність такого підходу. На порядку денному – пошук та впровадження унікальних, нестереотипних моделей економічного зростання.

Безумовно, бачення ідеальних сценаріїв розвитку України, механізмів та інструментів їх реалізації можуть істотно відрізнятись. Але важливо активізувати наукову дискусію, експертне обговорення майбутнього соціально-економічного розвитку держави, стратегій забезпечення її конкурентоспроможності в умовах глобалізації. Треба знайти відповідь на запитання: "Завдяки чому й яким чином в Україні може відбутися економічне диво?"

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В Україні ніколи не було нестачі проектів, концепцій, програм, наукових розробок щодо перетворення суспільства, економічних трансформацій, реформування галузей народного господарства [2, 3, 4]. Окремі положення цих документів мали лише декларативний характер та не були реалізовані на практиці; інші – взагалі мали аналітичний характер та безадресні рекомендації до дій; а ті, що було втілено в життя, на жаль, не зробили економічного дива в Україні. Особливістю переважної більшості пропозицій щодо подальшого розвитку економіки держави є їх еволюційне спрямування. І можливо на початку 90-х років ХХ ст., після відновлення незалежності Україна завдяки еволюційним змінам мала шанс перетворитися в одну з найрозвинутіших країн, принаймні пострадянського простору. Але цього не відбулося. Сьогодні ж актуалізуються питання впровадження вже не еволюційних змін, а економічних реформ революційного спрямування, які з різних причин не потрапляли донині в поле зору політиків та науковців.

Постановка завдання. З урахуванням досвіду країн-лідерів світової економіки за показником ВВП на душу населення розглянути можливості економічного дива в Україні шляхом запровадження реформ революційного спрямування, зокрема системи 5/10.

Виклад основного матеріалу дослідження. Економіка України перебуває у летаргічному сні і в найближчі роки надати їй прискорення, перебудувати деструктуровану країну – експортера металу та інших сировинних продуктів при темпах зростання на рівні 2–3% неможливо. Необхідно забезпечити зростання

економіки на 6–8% на рік [5, с. 5]. Але й такі показники протягом найближчих років не забезпечать соціально-економічні умови життя громадян України на рівні стандартів, наприклад США, та не дозволять державі увійти в 20-ку провідних країн світу, наприклад за показником ВВП на душу населення. Тобто Україна має знайти особливий шлях стрімкого економічного розвитку в умовах глобалізації. Сприяють цьому має розуміння механізмів економічних перетворень інших країн, дослідження реформ революційного спрямування. В цьому аспекті вважаємо за доцільне розглянути досвід нових індустріальних держав Азії, яких називають «азійськими тиграми» – Сінгапуру та Гонконгу, що демонструють високі темпи економічного зростання.

У цих країнах немає покладів нафти, газу і руди, навіть будівельного піску та питної води, які доводиться імпортувати. Незважаючи на дефіцит ресурсів і корисних копалин, ці дві країни наприкінці ХХ ст. зробили стрімкий економічний прорив, потрапивши у першу п'ятірку світу за рівнем ВВП на душу населення.

Головною і єдиною зброєю Сінгапуру і Гонконгу в боротьбі за національний добробут став бізнес-клімат, умови для ведення бізнесу. Протягом невеликого проміжку часу вони подолали всі перешкоди на шляху технологій та капіталу, а саме: високі ставки податку, зайвий бюрократизм і корумповані чиновники.

Визнанням успішності просування на шляху до процвітання стали результати чергового дослідження Індексу економічної свободи, опубліковані американським фондом Heritage Foundation на початку березня 2011 року. Гонконг і Сінгапур у черговий раз посіли відповідно перше і друге місця в цьому глобальному рейтингу, довівши, що в цих двох невеликих азійських країнах офіційно найлегше вести бізнес. Україна в цьому престижному рейтингу в минулому році посіла 164 місце із 179-ти можливих.

Міжнародні інвестори оцінили лібералізм Гонконгу і Сінгапуру. Банки і корпорації зі всього світу прагнуть перенести в ці дві країни Південно-Східної Азії свої головні офіси або хоча б відкрити представництва. Останнім переконливим прикладом став намір HSBC, найбільшого банку Великобританії та Європи, перенести свій центральний офіс із Лондона до Гонконгу з метою заощадження гігантських сум грошей.

"Наш уряд прозорий і ефективний, і ми насолоджуємося вільним переміщенням капіталу, людей та інформації, – наголошує Дональд Тонг, гонконгський комісар з економічних і торгових справ у США. – І те, що наша країна посіла перше місце в рейтингу економічних свобод, підтверджує той факт, що в Гонконзі дійсно сильна конкурентна атмосфера". Влада Гонконгу і Сінгапуру стверджує, що секрет їхнього процвітання ґрунтується на чотирьох складових: англійська мова, низькі податки, надзвичайно прості умови ведення бізнесу та високооплачувані та висококваліфіковані чиновники [7].

Лише 47 років тому Сінгапур, одна з найбільш бідних держав світу, вперше у своїй історії здобула суверенітет. Півтора століття британської колонізації залишилися позаду. 10 серпня 1965 р., на наступний день після оголошення незалежності, кореспондент Д. Уорнер написав у газеті The Sydney Morning Herald: "Незалежний Сінгапур не розглядався в якості життєздатного утворення три роки тому, ніщо в поточній ситуації не припускає, що він більш життєздатний сьогодні". Британський журналіст не перебільшував. У найменшій країні Південно-Східної Азії немає не тільки природних ресурсів, щоб розвивати промисловість, а й будівельного піску, деревини і навіть питної води, тому все це імпортують. Головним джерелом доходу скарбниці залишався морський порт, однак і він використовувався для реекспорту олов'яної руди, рису, каучуку з Малайзії, Індонезії і Таїланду. Та й ці товари в будь-який момент могли зникнути із застарілої сінгапурської економіки.

Минуло майже 50 років незалежності, і тепер пасажиром авіалайнерів на підльоті до Сінгапуру відкривається захоплююча картина – морський порт гігантських розмірів. Сінгапурський морський порт щодоби приймає до 150 величезних суден. Щороку тут обробляють понад 500 млн т вантажів. Це в чотири рази більше, ніж сукупний обсяг усіх морських і річкових портів України.

Усього за одне покоління населення Сінгапуру збільшилося у п'ять разів, досягнувши позначки 5,5 млн. За свою працю кожен у середньому отримує 4 тис. дол. США на місяць. Ще нещодавно пустельний острів тепер порівнюють із діловим районом Нью-Йорка – Манхеттеном. В середині кипить ділове життя. Перехрестя вулиць оснащені відеокерами, метро управляється комп'ютерами, рівень злочинності – найнижчий в Азії, рівень медицини – один із найвищих у світі [7].

Сусідній Гонконг виглядає ще замочнішим. Середня заробітна плата досягає 9 тис. дол. США, або майже у 20 разів вища, ніж у сусідньому Китаї, населеному таким же етносом і з подібними географічними та природно-кліматичними умовами. У Гонконзі найбільша у світі концентрація мільярдерів. На кожний 1 млн громадян у цій китайській автономії припадає три мільярди, що є найвищим показником у світі.

У 2010 р., коли по світу поширилась іпотечна криза та "заморожувалися" будівельні проекти, інвестори вклали в нерухомість Гонконгу 15,2 млрд дол. США. Це третина того, що залучили всі галузі України за 20 років незалежності. 9 березня 2011 р. експертами британського видання Financial News опубліковано рейтинг найдорожчих вулиць у світі, серед яких перше місце посіла Северн-роад у Гонконгу. Вартість квадратного метра тут досягла 57 тис. євро, а це на 2 тис. євро дорожче, ніж у центрі Лондона.

Яким же чином зубожілий Сінгапур і його сусід Гонконг залучили в цей віддалений край іноземний капітал? Перше, що зробили міста-держави, – надзвичайно спростили податкову систему і знизили фіскальні ставки.

Гонконг сприятливий для міжнародного бізнесу відсутністю ПДВ, митних зборів, податку на дивіденди і соціальних внесків, а також невисоким податком на прибуток. М'який фіскальний режим досить швидко привернув до регіону величезний грошовий і товарний потік.

Гонконг, де проживають 7,5 млн осіб, увійшов у десятку найбільших торгових центрів світу і перетворився в "Мекку" найбільш густонаселеного ринку світу – Китаю. Оскільки в Гонконгу набагато легше зареєструвати бізнес, ніж у Китаї, бізнесмени вважають за краще завойовувати ринок останнього саме звідси.

У результаті фіскального лібералізму в Гонконзі зосередили свої штаб-квартири понад 70 із 100 найбільших банків світу. Сюди їх вабить можливість заощадити на сплаті податків, які їм довелося б заплатити в інших країнах. Наприклад, банк HSBC щороку втрачає близько 600 млн дол. США на сплаті податків, тому що центральний офіс банку розташований у Лондоні [7].

Крім низьких податків лідери рейтингу економічної свободи привертають багатомільярдні інвестиції сприятливими умовами ведення бізнесу. Реєстрація бізнесу в Сінгапурі триває лише чотири дні, а в Гонконгу – вісім.

Для виховання чиновницького апарату Сінгапуру необхідно було знищити в країні тотальну корупцію. Боротьба з хабарництвом здійснювалася методами утиску й заохочення її ведення. Посаду державного чиновника необривали в найвисокооплачувану і бажану кар'єрну сходинку. З 1994 р. середню зарплату сінгапурських міністрів визначено на рівні двох третин від середньої зарплати 48 найбільш високооплачуваних співробітників корпоративного сектору Сінгапуру. Річна зарплата члена уряду і судді – 1 млн дол. США, прем'єр-міністра – 2 млн дол. США.

Просування у владу простого сінгапурця починалося з його ранніх років. За відбір кадрів відповідало агентство боротьби з корупцією. Відомство залучало у свої ряди талановиту молодь починаючи від шкільної лави. Далі майбутню еліту вели до університету, пропонували навчання і стажування за кордон. Це ж агентство суворо карало недобросовісних чиновників. Міністрів, викритих у хабарництві, засуджували й ув'язнювали, незважаючи на заслуги перед батьківщиною.

Така політика "батого і пряника" принесла свої плоди. У 2010 р. в рейтингу сприйняття корупції, який публікує міжнародна організація Transparency International, Сінгапур опинився на третьому місці серед країн, економіка яких позбулася хабарництва, Гонконг – на 12-му. Україна поки що знаходиться на 134-му місці [7].

Світовий капіталізм швидко відреагував на сінгапурські реформи. У 1968 р. в країну пішли перші американські компанії з високими технологіями. У 1970-му General Electric за один рік заснувала тут шість підприємств. У 1972 р. вперше в історії Сінгапуру експорт перевищив реекспорт. Крім електроніки країна виробляє й постачає на світові ринки новинки інформаційних технологій, а також фармакологічну продукцію.

Своїм процвітанням Сінгапур і Гонконг завдячують максимальній інтеграції в міжнародний економічний простір. У Гонконгу третина населення спілкується англійською мовою. У Сінгапурі в перший рік його незалежності (1965) уряд проголосив англійську мову державною.

У кінцевому підсумку свобода підприємництва, викорінення корупції та інтеграція в міжнародний процес сприяли тому, що дві молоді азійські держави опинилися на вершині світового капіталізму. Якщо в 1959 р. на кожного сінгапурського жителя припадало тільки 400 дол. США ВВП, то вже в 1990-му цей показник стрімко зріс до 12,2 тис. дол. США, у 1999-му – до 22 тис., у 2010-му – до 57,2 тис. дол. США. Так само швидко розвивався й Гонконг.

З 1 жовтня 2012 р. Сінгапур скасував 7%-й податок на всі операції із золотом і сріблом, включаючи імпортування золотих зливків і первинний продаж металів місцевими афінажними заводами. За задумом влади, вже в найближчі п'ять–десять років такий захід дасть змогу місту-державі наростити свою частку на світовому ринку дорогоцінних металів із поточних 2 до 10–15%. Додатковим стимулом до розвитку відповідного бізнесу в Сінгапурі має стати постійно зростаючий попит на золото. За підсумками 2011 р. він перевищив позначку 4 тис. т, змусивши фінансові інститути по всьому світу замислитися щодо будівництва нових сховищ для дорогоцінних металів. Основним драйвером зростання глобального попиту на дорогоцінні метали в останні роки стала Азія, що також є сприятливим для Сінгапуру. Як вважають місцеві регулятори і бізнесмени, усунення податку на відповідні операції стане останнім аргументом для бажаючих інвестувати в золото, адже Сінгапур вже має хорошу репутацію серед учасників ринку.

Досвід гонконгського і сінгапурського прориву у світову еліту сьогодні вивчають країни з перехідною економікою. Так, Грузія почала впроваджувати економічну модель цих двох найвільніших економік планети. У результаті всього за п'ять років в індексі економічних свобод кавказька республіка опинилася на 20-му місці.

Беручи до уваги досвід розвитку економік Гонконгу, Сінгапуру, Грузії вважаємо за доцільне розглянути один із варіантів "українського економічного дива" революційного спрямування. Мова йде про впровадження в Україні системи 5/10 [9]. Це економічна система, заснована на кардинальних реформах, спроможна за

відносно невеликий проміжок часу зробити країну інвестиційно привабливою, підвищити її ВВП і рівень життя населення.

Економічна реформа і введення системи 5/10 передбачають такі етапи:

1. Відміна всієї податкової системи України (скасування ПДВ, акцизів і мит) і введення простої зрозумілої системи: 5 % із продажів, які платять споживачі товарів і послуг, і 10 % соціального податку, які платять одержувачі доходів;
2. Вільний обіг валют. Розрахунки в Україні повинні проводитися в будь-якій зручній громадянам валюті без будь-яких обмежень;
3. Вільне, тобто без обмежень проходження товарів і вантажів через митницю, повне відкриття економічних кордонів України. Митний контроль здійснюється тільки з метою виявлення зброї та наркотиків.

В основу системи 5/10 покладено принцип економічної свободи, який поширюється на кожного громадянина країни. Йдеться про права і можливості заробляти гроші без відповідних дозволів від державних органів. Низька ділова активність в Україні, бюрократія, корупція є наслідком запутаної податкової й дозвільної систем. Тому пропонується скасувати і впровадити просту і зрозумілу систему взаємовідносин з державою.

При введенні системи 5/10 буде встановлено мінімальну заробітну плату 5 дол. США за годину, і за відповідним законом 90 % працюючих на будь-якому підприємстві повинні бути громадянами України. У країні діятиме найкраща реєстраційна система власності: 1%-ий збір на реєстрацію акцій, нерухомість.

Чи замислювалися ми, що робить народ країни багатим? Яким чином громадяни України зможуть стати заможним народом світу? Якщо на території нашої країни зникнуть акцизи, мита і весь податковий кодекс, а замість них діятиме проста і зрозуміла система 5 % із продажів і 10 % соціального податку (5 % платять покупці при купівлі будь-якого товару, виробу, а 10 % платять одержувач заробітної плати), може статися економічне диво, подібне Гонконгу та Сінгапуру. Громадяни Європи, щоб заробити гроші, почнуть переводити свої підприємства на територію України, тому що це їм буде вигідно. Великі корпорації Європи, Америки, Азії почнуть будувати тут перевантажувальні пункти, склади для своїх товарів, тому що виробляти і зберігати товари стане вигідно на території України. Наша держава зароблятиме і на ввезенні товару, і на тому, що корпораціям буде вигідно тут відкривати свої філії. Бізнес Росії інвестуватиме кошти в українську економіку, купуючи непрацюючі фабрики і заводи, тому що виробляти продукцію на території України стане вигідно. Із прийняттям закону, за яким 90 % працюючих на будь-якому підприємстві повинні бути громадянами України, високооплачувану роботу отримають мільйони українців.

5 % із продажів дадуть більше надходжень до бюджету, ніж чинний запутаний податковий кодекс. Головне, що введення співвідношення 5/10, зрозуміла система підприємницької діяльності, скасування дозвільної системи знищать корупцію як явище. Інвестиції стрімким потоком надходять в Україну, якщо на її території не буде обтяжливих податків.

Україна повинна посісти особливе місце у світовій економіці. І воно не обов'язково пов'язано із металургією чи сільським господарством, адже є країни, в яких збирають по 3-4 врожаї на рік. У розвинених країнах у сільському господарстві зайнято тільки 3-4 % населення, а в Україні – 30 %, на території якої ведеться ризиковане землеробство, трапляються заморозки та інші природні лиха. Також це особливе місце не має бути пов'язане з виробництвом. Україна не конкурентоздатна порівняно з Китаєм, де в цій сфері задіяно півмільярда населення. Конкурувати з цим неможливо і не треба. Необхідно зайняти свою економічну нішу [8].

Система 5/10 може стати етапом на шляху до реалізації концепції "Україна без податків". Введення спрощеної системи 5/10 дозволить не тільки наповнити бюджет, а й виведе нашу країну в перелік держав із найкращим інвестиційним кліматом. Згодом можливе скасування всіх податків і перехід до системи безподаткової держави, де всі громадяни України звільнені від податків і платять тільки за те, чим користуються – земля, нерухомість, ресурси. Це дозволить створити кращу державу в світі для проживання та ведення бізнесу.

Безподаткова Україна вигідна США і Європі. Першим – тому що розширюється доларова зона, Європі – тому що поруч з'явиться країна, вигідна для ведення бізнесу. Громадянам України – тому що вперше за дві тисячі років вони стануть заможними й економічно вільними.

Переважну частину проблем людини вирішують гроші. Ніхто у світі не буде говорити мовою бідного населення. І якщо громадяни України по відношенню до Росії, США і Європи не стануть заможними, вони приречені на злиденне життя. Вихід – у скасуванні податків. Україна може збільшити свій потенціал у десять разів всього за десять років, скасувавши на своїй території податки [8].

Якщо скасувати запутані податки, акцизи і мита, то Україна стане сучасною й успішною державою XXI ст. Тому що податки власне є породженням застарілої державної системи, коли одна група людей присвоює собі право стягувати кошти з іншої групи, щоб нібито перерозподілити на благо всім. Податкова система давно перетворилася на гідвицю бюрократії. Пенсіонери і бюджетники отримують перерозподілені податки за залишковим принципом (наскільки вистачить) у вигляді мізерних пенсій та зарплат.

Висновки. "Безподаткова держава" (система 5/10) – це єдиний спосіб залучити на територію України величезний обсяг коштів, бо сюди стане вигідно їхати жити і працювати. Кошти надходять з Європи, Росії, Китаю і навіть США, але для цього нам треба позбутися такого явища, як бюрократія. І саме ідея побудови величезної безподаткової держави, яка знаходиться між Європою і Росією, є шансом стати найбільш заможним народом світу. Відкриття кордонів, вільний обіг валют, відмова від мит, акцизів, ПДВ, створення безподаткової країни, в якій влада не братиме участі в економічному житті громадян, а є лише економічним гравцем. Україна може стати першою у світі безподатковою країною, яка існує за рахунок оренди державного майна, плати за землю, корисних копалин, де відсутня податкова служба.

Можливо система 5/10 й містить елементи економічного романтизму та потребує більш детального опрацювання, але, в той же час, це одна з небагатьох ідей, яка за весь час незалежності України може дійсно опанувати масами й об'єднати суспільство та політиків задля заможного майбутнього нашої держави. В результаті її реалізації в Україні може відбутися економічне диво.

Перспективи подальших досліджень. Розуміння актуальності теми нашого дослідження є запорукою соціально-економічного процвітання України в глобалізованому світі. Наукова дискусія щодо майбутнього соціально-економічного розвитку держави має тривати до тих пір, поки не будуть знайдені механізми досягнення економічного дива в Україні.

Література.

1. Гець В.М. Вихід з кризи (Роздуми над актуальним у зв'язку з прочитаним) / В.М. Гець, А.А. Грищенко // Економіка України. – 2013. - № 6. – С. 4-19.
2. Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава. Програма економічних реформ на 2010 – 2014 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.president.gov.ua/docs/Programa_reform_FINAL_2.pdf.
3. Державна Програма активізації розвитку економіки на 2013-2014 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=246812864&cat_id=246812855.
4. Новий курс: реформи в Україні. 2010–2015. Національна доповідь / за заг. ред. В. М. Гейця [та ін.]. – К.: НВЦ НБУВ, 2010. – 232 с.
5. Єщенко П.С. Економічне зростання без розвитку: причини і шляхи інноваційного перетворення економіки / П.С. Єщенко // Економіка України. – 2013. – № 10. – С. 4-20.
6. Кирилов Ю.Є. Бренд країни в глобалізованому світі / Ю.Є. Кирилов – Херсон: Гринь Д.С., 2013. – 156 с.
7. Кorespondent: урок економіки від Гонконгу та Сінгапуру Азарову і його команді, 24.03.2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.aucc.org.ua/korespondent_urok_ekonomiki_vid_gonkongu_ta_singapur_u_azarovu_i_yogo_komandi_24.03.2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.aucc.org.ua/korespondent_urok_ekonomiki_vid_gonkongu_ta_singapur_u_azarovu_i_yogo_komandi_24.03.2011.
8. Балашов Г. Отмена налогов в Украине. 5.10. [Електронний ресурс] / Г. Балашов. – Режим доступу: <http://www.balashov.com.ua/news/1688-otmena-nalogov-ukraina-5-10-balashov.html>
9. <http://www.balashov.com.ua/510/>.

References.

1. Heets', V.M. and Grytsenko, A.A. (2013), "The way out from a crisis (Reflections about actual things after the reading)", *Ekonomika Ukrainy*, vol. 6, pp. 4-19.
2. President of Ukraine (2013), "Prosperous Society, Competitive Economy, Effective State. Economic reform program in 2010 - 2014 years", available at: http://www.president.gov.ua/docs/Programa_reform_FINAL_2.pdf (Accessed 20 december 2013).
3. Government portal (2013), "State economic development revitalization program for 2013-2014", available at: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=246812864&cat_id=246812855 (Accessed 20 december 2013).
4. Heets', V.M. (2010), *Novyj kurs: reformy v Ukraini. 2010–2015. Natsional'na dopovid' y* [New Course: Reforms in Ukraine. 2010-2015. National Report], Kyiv, Ukraine.
5. Eshchenko, P.S. (2013), "Economic growth without development: reasons and ways of an innovative transformation of the economy", *Ekonomika Ukrainy*, vol. 10, pp. 4-20.

6. Kyrylov, Yu.E. (2013), *Brend krainy v hlobalizovanomu sviti* [Brand of the country in a globalized world], Kherson, Ukraine.
7. Korrespondent.net (2011), "Mem: lesson ekonomiki od Hong Kong that Singapuru Azarov i Yogo komandi, 24.03.2011", available at: http://www.aucc.org.ua/korespondent_urok_ekonomiki_vid_gonkongu_ta_singapuru_azarovu_i_jogo_komandi_art_635.htm (Accessed 10 december 2012).
8. 5.10 movement (2012), "Abolition of taxes in Ukraine. 5.10.", available at: <http://www.balashov.com.ua/news/1688-otmena-nalogov-ukraina-5-10-balashov.html> (Accessed 12 august 2012).
9. <http://www.balashov.com.ua/510/> (Accessed 12 august 2012).

[*] Лі Куан Ю. Сингапурська історія. Мемуари Лі Куан Ю: у двох томах. – К., 2011.

Стаття надійшла до редакції 07.02.2014 р.

ТОВ "ДКС Центр"